

Bæredygtighedsplan 2016-20

Senest opdateret 28. februar 2017

Bæredygtighedsplanen placerer ansvaret for implementering af Bæredygtighedsstrategien mellem kommunens forvaltninger og beskriver, hvordan de strategiske fokusområder implementeres, måles og afrapporteres. Implementeringsansvaret, herunder det økonomiske ansvar, påhviler de relevante forvaltninger.

Katalogets kolonner skal forstås på følgende måde:

Nr. :	Refererer til de strategiske fokusområder i Bæredygtighedsstrategi 2016-20.
Strategiske fokusområde:	Det strategiske fokusområde.
Projekter:	Beskriver hvilken forvaltning/afdeling, der har projektansvaret for implementeringen.
Handling, gennemført/status:	Hvad der er igangsat eller planlægges igangsat for implementeringen.
Interessenter:	Hvilke interne og eksterne interessenter, der skal inddrages.
Økonomi:	Hvilken økonomi og arbejdsindsats der forventes.
Tidsplan:	Tidsplan for implementeringen.
Effektønske:	Den effekt, der ønskes ved implementering af fokusområdet.
Status-indikator:	Indikator for måling af effektønsket.

MEF: Miljø og Energiforvaltningen
 SUN: Sundheds og Kulturforvaltningen
 BLF: By og Landskabsforvaltningen
 SK: Skoleforvaltningen
 ÆH: Ældre - Handicapforvaltningen
 FB: Familie og beskæftigelsesforvaltningen
 BF: Borgmesterens Forvaltning

Borgerne og det gode liv								
Nr.	Strategisk fokusområde	Projekter	Handlinger, gennemført / status	Interessenter	Økonomi	Tidsplan	Effektønske	Status-indikator
1	Igangsatte kampagner om den grønne fortælling om at leve bæredygtigt, som viser det lette valg om den bæredygtige løsning	Borgmesterkontor/Event	I forbindelse med diverse events vil eventkontoret reklamere for Aalborg Kommunes Bæredygtighedsstrategi	Eventkontoret i samarbejde med center for grøn omstilling (CFOG)	Indgår som element i Eventkontorets gældende budget	løbende	synliggøre Aalborg som bæredygtig kommune	Antal initiativer opgøres årligt
2	Videreudvikle Bæredygtighedsfestivalen som platform og udstillingsvindue for borgere, netværk, virksomheder og kommunen selv.	Borgmesterkontor/Borgmester Business Aalborg	Deltage i profilering af Bæredygtighedsfestivalen Involveret i Løvens grønne hule - koncept og panel (erhvervschef) - fokus på Smart city - House of Energy deltager/involverer virksomheder	Borgmesterkontor i samarbejde med CFOG	Økonomisk neutralt	konkrete tidspunkter aftales nærmere	Synliggøre Aalborg som bæredygtig kommune	ikke opgjort
3	Matche de teknologiske og bæredygtige løsninger med borgernes individuelle behov og inddrage borgerne i løsningerne.							
4	Udvikle bevidsthed og viden om bæredygtig og smart udvikling, SMART Aalborg.	Business Aalborg	Udarbejder kommunikationsplan for Smart Aalborg, der indebærer formidling af smarte fortællinger om Aalborg, og hvad borgere og virksomheder får ud af samarbejde om Smart Aalborg. Dashboard i byrummet til synliggørelse af smarte løsninger og muligheder	AAK, borgere og virksomheder			Synliggøre Smart Aalborg	
5	Understøtte workshops, kurser og andre arrangementer, hvor kendskabet til bæredygtige tiltag og adfærd udbredes							
6	Udvikle og præsentere grønne livsformer og grønne livsvilkår via den Grønne Agent							
7	Udvikle vores byer på en måde, som gør det let for borgerne at træffe bæredygtige valg i hverdagen.	Økonomisk afdeling - Økonomikontor	Formandskab i PK gruppen som arbejder med udvikling og koordinering af integrerede bæredygtige løsninger i samspillet mellem Bæredygtighedsstrategi, Planstrategi, Smart strategi, landdistriktet mm	Økonomikontoret i samarbejde med niveau 2 chefer i alle forvaltninger	Økonomisk neutralt	ca 12 koordineringsmøder årligt	løbende udvikling af Bæredygtighedstanken i alle kommunale planer og strategier	Bæredygtighedsstrategi mm. godkendt i Byråd - revideres i kommende byrådsperiode
Bæredygtig udvikling og Mobilitet								
Nr.	Strategisk fokusområde							
8	Byudvikling og byfortætning i Aalborg og de 11 vækstbyer, under hensyntagen til trivsel, mobilitet, bykvalitet og natur.	Økonomisk afdeling - Økonomikontor	Formandskab i PK gruppen som arbejder med udvikling og koordinering af integrerede bæredygtige løsninger i bl.a. Planstrategi og diverse byudviklingsplaner. PK gruppen arbejder løbende med alle punkterne under dette strategiske indsatsområde og generel sikring af integrerede løsninger	Økonomikontoret i samarbejde med niveau 2 chefer i alle forvaltninger	Økonomisk neutralt	ca 12 koordineringsmøder pr. år samt deltagelse i diverse projektgrupper	løbende udvikling af Bæredygtighedstanken i primært Planstrategi	løbende 4 -årig revision sikrer udvikling og koordinering
9	Frihed og fleksible rammer til kvalitetsudvikling i landsbyer med afsæt i lokalt borgerengagement	Økonomisk afdeling - Økonomikontor	Formandskab i PK gruppen som arbejder med udvikling og koordinering af integrerede bæredygtige løsninger i bl. a. Landdistriktpolitikken	Økonomikontoret i samarbejde med niveau 2 chefer i alle forvaltninger	Økonomisk neutralt	ca 12 koordineringsmøder årligt samt deltagelse i diverse projektgrupper	løbende udvikling af Bæredygtighedstanken i alle kommunale planer og strategier	løbende 4 -årig revision sikrer udvikling og koordinering

10.	Fremme etablering af en + BUS-rute fra Vestre Fjordpark til Aalborg Universitetshospital		se punkt 8				
11.	Fremme etablering af infrastruktur for bæredygtig transport (biogas, el, brint og metanol)	Business Aalborg	Involvare lokale virksomheder i løsninger til bæredygtig transport gennem energiklyngen House of Energy og logistiklyngen SmartLog se også punkt 8				
12.	Styrke og kvalificere byernes netværk af grønne og rekreative forbindelser		se punkt 8				
13.	Fremme natur i byen som livsbetingelse for mennesker ved at øge begrønning og tilgængelighed til rekreative muligheder (træplantning, pladser, grønne tage, grøn struktur mv.)		se punkt 8				
14.	Udvikle vores byrum som smukke og velfungerende rammer for aktivitet og fællesskab		se punkt 8				
15.	Involvare lokale fællesskaber i kommunen aktivt i samskabende byudviklingsprocesser		se punkt 8				
16.	Involvare lokalsamfundet for fremme af tryk og trivsel i forbindelse med byudvikling		se punkt 8				
17.	Fremme samkørsel- og deleordninger i bil og på cykel		se punkt 8				
18.	Udvikle transportknodepunkter som mødesteder med samlokalisering af butikker, service, aktiviteter og ophold		se punkt 8				
19.	Forbedre forholdene for cyklister, så det bliver mere attraktivt at vælge cyklen, herunder øge antallet af cykelparkeringspladser og fremme trafikikkerheden for blandt andet cyklende skolebørn		se punkt 8				
20.	Udvikle et DGNB-baseret bæredygtighedsværktøj til brug i planlægning og projektudvikling		se punkt 8				
21.	Lave forsøg med DGNB-certificering af byområder i samarbejde med private udviklere.		se punkt 8				
22.	Anvende SMARTE teknologier i byudviklingen og skabe "udstillingsvinduer" for SMARTE løsninger	Business Aalborg	Etablere smarte løsninger hvor det er relevant - ved byomdannelse, i eksisterende løsninger mv. Stille Aalborg til rådighed som living lab for smarte løsninger - p.t. dialog med flere konkrete virksomheder				
23.	Fremme effektiv kollektiv trafik, herunder + BUS løsningen	Borgmesterkontor	Deltagelse i etablering af +Bus løsning samt etablering af aftale mellem NT og Go More se også punkt 8				
24.	Fremme effektiv og bæredygtig godstransport via havn og jernbane	Business Aalborg	Inddrager lokale firmaer i afdækningen af behov og løsninger til en effektiv og bæredygtig godstransport, bl.a. gennem logistiklyngen SmartLog				
25.	Prioriterer at affald i Aalborg midtby placeres i nedgravede affaldssystemer		se punkt 8				
26.	Vi vil sikre at indsamlng og mulighed for bortskaffelse af affald i byens rum understøtter cirkulær økonomi.		se punkt 8				
Bæredygtige bebyggelser							
Nr. Strategisk fokusområde							
27.	Fremme brugerinvolvering i designprocesser af byggeri og basere design på viden om menneskers sociologi og vilkår for trivsel						
28.	Fremme løsninger med lokal afledning af regnvand (LAR-løsninger), der forener klimasikring med mere bynatur og bedre rekreative muligheder						
29.	Indtænke multifunktionalitet ind ved design af udearealer og bebyggelser						

30.	Energioptimering af kommunale bygninger gennem renovering og energiledelse							
31.	Tilbud til private bygherrer om energiscreening af deres byggeprojekt							
32.	Fremme og dokumentere biodiversitet ved by- og boligudvikling.							
33.	Fokus på bæredygtig pleje af haver og grønne områder							
34.	Fremme tryk og sikkerhed ved færdsel i det offentlige rum							
35.	Skabe rammerne for eksperimenterende boformer og for naboskab og delekultur ved at indrette bebyggelser, så man naturligt møder sin nabo omkring fælles aktivitetsrum							
36.	Anvendelsen af ressourcer til byggeri og renovering samt ressourcer fra nedrivninger skal understøtte regionale ressourceloops							
37.	Fremme af bæredygtige byggematerialer i byggeri og den efterfølgende drift skal indtænkes tidligt i designprocessen jf. DGNB ved et tæt samarbejde med private bygherrer.							
38.	Dialog med private bygherrer og boligselskaber med udgangspunkt i DGNB-baseret bæredygtighedsværktøj i forbindelse med større byggesager og lokalplaner.							
A	Bæredygtighedsmanual for vedligehold, ombygning, tilbygning eller nybygning skal følges på alle byggeopgaver.	AaK Bygninger	Bæredygtighedsmanualen er godkendt i direktørgruppen 24. november 2015. Den er afprøvet på udvalgte byggerier i 2016. Brugen af bæredygtighedsmanualen på de enkelte projekter skal evalueres og manualerne skal revideres i henhold til resultatet af evalueringen.	Bygherrerådgivere i AaK Bygninger.	Økonomi til udarbejdelse af manualen er afholdt. Vi er udfordrede på ressourcer ifm. implementering og kommunikation til branchen.	Brugen af bæredygtighedsmanualen på udvalgte byggerier evalueres i 2017. Bæredygtighedsmanualerne revideres i 2017-2018. I 2018-2019 afprøves de reviderede manualer på udvalgte byggerier. Efter evaluering af reviderede manualer skal de bruges på alle byggerier fra 2020.	Byggeri, som er bedre tilpasset den fremtidige anvendelse, lettere at drifte og med lavere energiforbrug og miljøpåvirkning end et standardbyggeri.	Nøgletal for energiforbrug er lavere end standard byggeri.
B	Udvalgt nybyggeri skal bæredygtigheds certificeres i. h. t. DGNB	AaK Bygninger	Der er pt. udvalgt 2 byggerier som certificeres efter DGNB, Børnehaven i Karolinelund, som er under opførelse og færdiggøres i 2017, og ny børnehave i Svenstrup, en del af EU-projektet Green Building fra A-Z, som forventes færdig i 2018-2019. En evaluering af disse skal danne grundlag for en fremtidig beslutning om DGNB certificering.	Familie- Beskæftigelse, NIRAS (bygherrerådgiver Karolinelund), Lund & Staun (totalentreprenør Karolinelund), rådgiver og entreprenør på ny børnehave i Svenstrup. Inter-reg samarbejdet samt uddannelsesinstitutioner indenfor bæredygtighed	Del af anlægsbevilling og EU støtte til inter-reg projektet.	BH Karolinelund færdigbygges i 2017, byggeriet evalueres i 2017-2018. BH Svenstrup færdiggøres og evalueres i 2019. Herefter besluttet fremtidig brug af DGNB-certificering.	Byggeri, som er sundere at opholde sig i, bedre tilpasset den fremtidige anvendelse, lettere at drifte og med lavere energiforbrug og miljøpåvirkning end et standardbyggeri.	Certificeringsniveau, sølv, guld eller platin. Lavt sygefravær. Lavt nøgletal for energiforbrug.
C	Ved nedrivning af eksisterende bygninger (f.eks. Løvvangskolen) skal dette foregå bæredygtigt, således påvirkning af omgivelser minimeres og der sker størst mulig genbrug af byggematerialer.	AaK Bygninger	Det skal bl.a ske ved at stille nye krav i udbudsmaterialet til genbrug ved edrivning, renovering og opførelse af kommunale bygninger	Fagforvaltningerne. AaK Bygninger drøfter samarbejde med Miljø- og Energiforvaltningen omkring bæredygtig nedbrydning.	Der bør laves koncepter og forretningsmodeller for nedbrydning og genanvendelse af byggematerialerne	2018-2019(Løvvangskolen)	Der ligger et stort potentiale i genanvendelse af byggeamaterialer, ligesom det kan spare kommunene for en anseelig mængde CO2	Alle erfaringer dokumenteres løbende
D	Der skal ske en optimering af anvendelsen af Aalborg Kommunes ejendomsportefølje efter principperne "kloge kvadratmetre".	AaK Bygninger	Der pågår en digitalisering af tegningsgrundlag for kommunens bygninger, som over de kommende år danner baggrund for et langt bedre detaljeringsoverblik over kommunens kvadratmeterudnyttelse. AaK Bygninger er i gang med implementering af nyt FM system, MdocFM.	Tværkommunal interesse	Der vil være en udgift til digitalisering af tegningsgrundlaget	2017- (løbende)	Potentielt store driftsbesparelser	Nøgletal og benchmark for kvadratmeterudnyttelse
E	Kommunens indgåelse af eksterne lejemål (selvejende institutioner)	AaK Bygninger	Der stilles i dag ikke de samme krav til eksterne lejemål(selvejende institutioner) som vi gennem bl.a. bæredygtighedsmanualen stiller til kommunens eget byggeri og det betyder der ikke der det samme fokus på bæredygtighed og energi i lejemål, som der er i egne bygninger. Forslaget er at AKB udarbejder paradigme for krav til eksterne lejemål. Kan ses i to spor; krav til fremtidig indgåelse af lejemål og krav til eksisterende lejemål (genforhandling)	Tværkommunal interesse, eksterne udlejere, selvejende institutioner	Der vil være en udgift til udarbejdelse af paradigmet	Paradigme foreligger 3 måneder fra beslutning	Potentielt store driftsbesparelser og bedre kvalitet i lejemål	Nøgletal for energiforbrug

F	Der skal udarbejdes en CTS-strategi for alle Aalborg Kommunes bygninger, således alle bygninger på sigt bliver koblet op på central CTS-server og der ansættes en CTS-koordinator til at sikre energirigtig udførelse og drift af CTS-anlægget.	AaK Bygninger	Sammen med COWI arbejdes for øjeblikket på et pilotprojekt, hvor der skal projekteres CTS-anlæg til Stolpedalskolen, som kobles op på central server i Danmarksgade. Pilotprojektet skal bl.a. bruges til at udarbejde standardløsninger til brug i den fremtidige CTS-strategi. Næste step i CTS-strategien er at få det udbredt til alle skoler og senere til alle bygninger i Aalborg Kommune. For at få det bedste udbytte af CTS-strategien vil det være nødvendigt at der i AaK Bygninger ansættes en CTS-koordinator, som skal have ansvar for at implementere CTS-strategien og være superbruger og support for det driftspersonalet der står for den daglige drift.	COWI, Schneider Elektrik, IT-centret, skolernes IT, Aalborg Energitcenter, Beredskabscentret, Skoleforvaltningen, Stolpedalskolen.	Pilotprojektet finansieres af anlægsbevilling. CTS-koordinator ønskes finansieret på tværs af forvaltningerne. Årlig udgift 600.000,- . Efter implementering finansieres af opnåede driftsbesparelser.	Pilotprojekt gennemføres i 2017. Der ansættes CTS-koordinator i 2017. Evaluering af pilotprojekt i 2017. CTS-strategi færdiggøres i 2017-2018. CTS-strategi implementeres i alle bygninger fra 2018 - .	Reduceret energiforbrug i de bygninger hvor der er installeret CTS-anlæg. Lettere betjening af tekniske anlæg, bedre overvågning af og fejlfinding på tekniske anlæg. Anlægs drift kan optimeres i forhold til bygningens anvendelse.	På eksisterende bygninger viser nøgletal på energiforbrug en besparelse. På nye bygninger viser nøgletal et lavere energiforbrug end standard.
G	Indføre Commissioning i nybyggeri (og eventuelt ved renovering af eksisterende bygninger). Nye bygninger bliver udstyret med flere avancerede og smarte installationer, som skal planlægges og indkøres korrekt for at opnå et godt indeklima og energibesparende drift.	AaK Bygninger	I EU-projektet Green Building fra A-Z er planlagt at der skal gennemføres en commissioning-proces for den nye børnehave der skal opføres i Svenstrup. Dette tænkes at være et pilotprojekt i forhold til at vurdere om commissioning er en ydelse vi skal bruge i de fremtidige byggerier.	Familie-Beskæftigelse, commissioningleder, bygherrerådgiver, totalentreprenør, fremtidige brugere af bygningen.	Det konkrete projekt er delvist finansieret via anlægsbevilling og EU tilskud. Fremtidige projekter finansieres over anlægsbevilling.	Commissioningprocessen for børnehaven i Svenstrup, starter i 2017, samtidig med planlægningen af byggeriet og afsluttes i 2020, ca. et år efter byggeriets aflevering. Undervejs i processen vil der ske en evaluering, som kan danne grundlag for en beslutning om at bruge commissioning på andre byggerier.	En bygning hvor alt fungerer ved ibrugtagning og hvor driftspersonalet har kendskab til hvordan bygning og tekniske installationer fungerer og skal driftes. I kraft af at alle tekniske installationer fungerer som de skal vil der være et lavere energiforbrug end standard.	Nøgletal for energiforbrug er lavere end standard byggeri. Der er ingen eller få mangler ved aflevering. Alle tekniske anlæg fungerer og er indreguleret og testet inden aflevering.
H	Energiledelse i Aalborg Kommunes bygninger skal styrkes. En større koordinering med energibesparende foranstaltninger kan give bedre motivation hos brugerne, hvis deres forslag til forbedringer kan gennemføres hurtigt.	AaK Bygninger	Besøg på skoler vedr. energi og miljøhandleplaner og grønt flag, 83% (45) har helt eller delvist en handleplan, 20 arbejder aktivt med grønt flag, mål er alle får det grønne flag. Netværksmøder om bæredygtighed, der afholdes 2 møder årligt. Pilotprojekt bedre energistyring i børnehaver med cts, projektet er ikke endeligt afsluttet, men der er udført tekniske forbedringer og cts i 18 daginstitutioner, som forventes at give en bedre energistyring og besparelser. Pilotprojekt green building a-z bæredygtighed og energistyring i børnehaver, er under opstart der er ansat projektmedarbejder til at hjælpe med at drive processen i 19 daginstitutioner. Fjernaflysning af fjernvarmemålere i hammer bakker til energykey er etableret, samt forberedelse til fjernaflysning af el og vandmålere. Etablering af energistyring i klubber i kommunalt ejede bygninger, oprettelse og indrapportering i energykey. Udarbejdelse af klimakommunerapport. Videreudvikling af superbruger organisation for energykey. Visualiseringsprojekt først 4 skoler og fremadrettet andre institutioner bl.a. børnehaver i green building a-z. Support af energiansvarlige.	AaK Bygninger SUN ÆH SK FB	Pt. afsættes kun midler til aflønning af energiledere, men der bør afsættes midler til kampagner og andre eksterne ydelser 500.000 kr/år, fjernaflysning min. 250.000 kr/år, vedligeholdelse af energistyringssystem 250.000 kr/år, kursusaktivitet for energiansvarlige 100.000 kr/år, visualisering af forbrug 100.000 kr/år.	Løbende	Skabe en organistaion i hver forvaltning og institution, hvor det er en naturlig del af beslutningsprocessen at træffe bæredygtige valg i forhold til brugeradfærd og miljø.	Antal: - m2 i energykey - institutioner med handleplan for bæredygtighed og energi - minimum 2 % energibesparelser om året - institutioner med grønt flag -
I	Styringsmodel for byggeprojekter	AaK Bygninger	Som led i at udmønte KLS effektiviserings- og moderniseringsprogram i Aalborg Kommune udarbejdes en styringsmodel som angiver procedurer ved byggeprojekter med henblik på at skabe en ensartet gennemførelse af disse på tværs af kommunens forvaltninger.	AaK Bygninger, Forvaltningerne, Kommunikationskonsulenter (internt/ekstert)	100.000,- ekskl. moms til udarbejdelse af styringsmodellen	Forslag om principper for styringsmodel fremlægges på byrådets temadrøftelse 8. maj 2017. Styringsmodel udarbejdes efter politisk godkendelse og resten af 2017 vil gå med at udarbejde styringsmodellen og få den politisk godkendt.	At skabe bedre forudsætninger for projektets omfang inden budgetgodkendelse Erfaringerne med styringsmodellen er at det giver en større budget- og tidsplansikkerhed i projekterne.	Bedre sikkerhed for budget- og tidsplan overholdelse i byggeprojekter
Bæredygtig Forsyning								
Strategi for energi								
Nr. Strategisk fokusområde								
39.	Opdatering af energistrategien med henblik på at sikre et effektivt, fleksibelt og fossilfrit energisystem.	IT - centeret, IT kontoret og Akprint	AK-print kan tilbyde print på forskellige typer genbrugspapir til større oplag. Overskudspapir fra AK-print går allerede til genanvendelse. Strategi for genanvendelse af it-udstyr. Udtjent it-udstyr afleveres centralt i hvert forvaltning, it-funktionen sikre at udstyr genanvendes hos andre brugere eller afleveres af certificeret genanvendelsesvirksomhed Præge ski-indkøbsaftaler i en mere bæredygtig retning. Varme fra datacentre kan evt. genanvendes på trods af at dette næppe er økonomisk fordelagtigt (afgiftpålæggelse). Generelt er alle pc'er strømoptimeret, går automatisk i standby når de ikke anvendes. Skype benyttelse og digitale møder sparer tid og rejser	Borgmesterens Forvaltning	ikke opgjort	løbende	nedbringelse af forbrug	ikke opgjort
40.	Omstilling af den kommunale flåde af køretøjer til grøn energi og drivmidler, som biogas, el, brint og metanol inkl. hybrid biler på flere drivmidler, minimum 10% årligt.	Økonomisk afdeling deltager i Indkøbsgruppen	Formålet er at optimere flådestyringen (biler i Aalborg Kommune i form af en overordnet bilpolitik (indkøbsprocedure)i kommunen. Der er indgået rammeaftale med LeasePlan.	Alle forvaltninger	der skal laves en samlet økonomisk vurdering, herunder potentielle besparelser	opgørelse foreligger i maj 2017, og behandles i byrådet den 9. oktober 2017	mere effektiv økonomisk anvendelse af flåden	flådestyring gøres obligatorisk for alle i Aalborg Kommune fra 1.1.2018
41.	Etablering af fjernkøling i Aalborg Øst til forsyning af sygehus og kontorer.							
42.	Gennemførelse af informationskampagner med sigte på energibesparelser og omlægning til vedvarende energi i områder uden for kollektiv energiforsyning.							

43.	Undervisning i energi og bæredygtighed i alle folkeskoler i kommunen bla. efter Grønt Flag/Grøn skole, og udvikles i samarbejde med faglærere.							
Strategi for vandforsyning								
Nr. Strategisk fokusområde								
44.	Informere om giftfrie haver og gårdspladser i sårbare vandindvindingsområder.							
45.	Vandværkerne deltager i grundvandssamarbejder jf. Vandforsyningsplan 2013-2024, som gennemfører indsatserne i indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse							
46.	Vandværkerne sikrer vandkvaliteten og forebygger forureningshændelser jf. Vandforsyningsplan 2013-2024)							
47.	Vandværker, der sælger mere end 17.000 m3 vand/år, gennemfører inspektion af eventuel rentvandstank							
48.	Alle vandværker sikrer deres vandindvindingsanlæg mod skybrud og stigende vandstand.							
Strategi for affald								
Nr. Strategisk fokusområde								
49.	Kildesortering af plast, metal og småt elektronik fra husholdninger og etablering af sorteringsanlæg til effektiv sortering af plast og metal.	Borgmesterkontor		Borgmesterkontor i samarbejde med CFOG	skal undersøges nærmere	2017 - 2018	undersøges i planlægningsfasen	p.t. sorteres ikke
50.	Undersøge mulighederne for kildesortering og anvendelse af organiske fraktion af husholdningsaffald til biogas og implementere det når den rette teknologi er tilstede.							
51.	Udvikling af affaldssystemer der gør det let for borgerne at sortere rigtigt.							
52.	Fremme af kildesortering af affald – i alle typer boliger og i byens offentlige rum.							
Strategi for spildevand								
Nr. Strategisk fokusområde								
53.	Fortsættelse af separatkloakeringen af fælleskloakerede områder jf. separatkloakeringsstrategien, der er fastsat i kommunens spildevandsplan. I perioden frem til 2021 gennemføres separatkloakeringen for ca. 1900 ejendomme i fælleskloakerede områder.							
Miljø og Klima								
Nr. Strategisk fokusområde								
54.	Fremme cirkulær økonomi mellem virksomheder, hvor ressourcer fra en virksomhed udnyttes i en anden	Business Aalborg	BusinessAalborgs team af virksomhedskonsulenter er opmærksom på mulighederne i cirkulær økonomi og orienterer de virksomheder, de har kontakt med om det, når de finder det relevant for virksomhederne. Cirkulær økonomi synliggøres også som en væsentlig del af Smart Aalborg					
55.	Reducere madspildet i den kommunale madproduktion	Økonomisk afdeling - stab	Der vil fortsat være fokus på madspild, bl.a. ved at opstille skåle/bøtter som synliggør spil, og påvirker adfærd og har betydet at mængden af mad der smides ud er reduceret betydeligt. Madproduktionen har stor fokus på mindskelse af madspild.	BF's kantine og brugerne fra BF, SUN og gæster	ikke opgjort		de ønskede effekter er opnået	initiativet fortsætter
56.	Fremme produktion af lokale økologiske fødevarer ved at efterspørge økologiske produkter i det kommunale indkøb	Økonomisk afdeling - stab	Deltager i økologi - projektgruppe (PK kommissorium) ERFA. Kantinen har p.t. en økologiprocent på 66%, og overgår dermed målet for 2020 allerede - især p.g.a. fælles økologisk frugtordning.	BF's kantine og dens brugere	ikke opgjort		de ønskede effekter er opnået	initiativerne fortsætter
57.	Stillingtagen til klimaudfordringerne i de 6 særligt oversvømmelsestruede områder jf. Klimastrategi 2012-15 og udarbejde en klimarisikostyringsplan.							
58.	Klimasikring af nye bebyggelser i oversvømmelsestruede områder.							
59.	Motivere grundejere til at minimere befæstede arealer og så vidt muligt nedsive regnvand på egen grund.							
60.	Bruge kampagner og skoler til at engagere borgere og unge i bæredygtig adfærd.							
61.	Udarbejde helhedsplaner for de væsentligste vandløbssystemer.							

62.	Benytte cirkulær økonomi og genbrug i et lokalt bytte-perspektiv, som platform for lokale fællesskaber – herunder i hængende hovedgader / forstadscentre							
63.	Sikre at plast ikke indgår i organisk affald og at restproduktet fra behandling i biogasanlæg ikke indeholder mikroplast							
64.	Åbning af Østerå gennem byen.							
Bæredygtig Vækst og Omstilling								
Nr. Strategisk fokusområde								
65.	I samarbejde med Hjørring Kommune vedtage fælles bæredygtig indkøbspolitik, som understøtter udviklingen af nye forretningsmodeller baseret på cirkulær økonomi.	Økonomisk afdeling	Ny indkøbspolitik og organisering, som skal være kompetencemæssigt gearret til at sikre elementer som udbudsproces, contract management, compliance og datadrevet styring. Direktørgruppen er styregruppe	Aalborg Kommune som helhed	I projektet udarbejdes forslag til, hvordan en fremtidig finansiering af indkøbs-funktionens drift skal sammensættes	forslag til model senest 1. juli 2017. Beslutning træder i kraft 1. januar 2018	At AAK som helhed opnår effektive, økonomiske indkøb, men også tilgodeser miljø, sociale bevidsthed og etik	Nøgletal
66.	Udvikle Grøn Butik konceptet i samarbejde med Aalborg City, med fokus på bæredygtige produkter og ydelser i detailhandlen samt citylogistik	Business aalborg	Grøn Butik konceptet tænkes ind som del af indsatsen for detailhandel i Aalborg Centrum, som Visit Aalborg er ansvarlig for. Gennem forligspartikredsens Jobvækstpakke ansættes en City Manager, der skal udvikle attraktiviteten i midtbyen til gavn for omsætningen i butikkerne og arbejdspladserne i detail-, oplevelses- og servicebranchen					
67.	Udvikle SMARTe og bæredygtige løsninger, baseret på "Internet of things".	Business Aalborg	IT og Digitalisering videreudvikler i samarbejde med Aalborg Universitet og Smart Aalborg infrastrukturen omkring Internet of Things – og arbejder på implementeringen af smarte og bæredygtige løsninger i samarbejde med flere afdelinger og institutioner i kommunen og lokale virksomheder					
68.	Videreudvikle af House of Energy, for at skabe vækst og arbejdspladser i energibranchen.	Business Aalborg	BusinessAalborg samarbejder med en række partnere om et styrke og videreudvikle energiklyngen House of Energy					
69.	Skabe aktiviteter om bæredygtighed i folkeskolerne, for at understøtte fremtidens arbejdskraft.							
70.	Styrke Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling (NBE) med projekter, der skaber flere grønne arbejdspladser og understøtter cirkulær økonomi.	Business Aalborg	BusinessAalborg bidrager til udviklingen af NBE på flere måder: • Strategisk udvikling og sammenhæng til Smart Aalborg • Konkret gennem inddragelse af relevante virksomheder					
71.	Udvikle NBE Byg og styrke byggeerhvervets konkurrence evne inden for bæredygtigt byggeri.							
72.	Igangsætte og udvikle NBE Natur (grønne udviklingsplaner) for at skabe en bæredygtig landbrugsproduktion og derigennem styrke landbrugets konkurrenceevne.							
73.	Tilbyde små og mellemstore virksomheder (SMV'er) kvalificeret arbejdskraft med bæredygtige kompetencer til grøn omstilling.							
74.	Styrke samarbejdet med erhvervslivet, jobcenteret, folkeskoler og uddannelses institutioner for at øge bæredygtigheds kompetencer.							
75.	Have fokus på opkvalificering af ledige med bæredygtige kompetencer via Det Grønne Rejsehold.							
Bæredygtige Landskaber								
Nr. Strategisk fokusområde								
76.	Vandkredsløbet, herunder søer og vandløb og deres dynamik og biologisk mangfoldighed – herunder bilag IV-arter.							
77.	At bevare skove og etablere nye skove.							
78.	Aktiv jordpulje til skovrejsning og naturgenopretning.							
79.	Naturgenopretning i Lille Vildmose, Østerå Sø, Egholm m.v.							
80.	Øget viden om diffus forurening af naturen med miljøfremmede stoffer og næringsstoffer.							
81.	Fremme recirkulering af næringsstoffer.							
82.	Fremme lokal fødevarerproduktion og sikre en sammenhæng i form af "jord til bord" tankegangen.							
83.	Tage hensyn til landskaber ved udpegning af arealer til vedvarende energianlæg, herunder flere områder til vindmølleparker.							
84.	Fremme cyklisme i det åbne land, herunder flere cykelstier i naturen og mountainbike ruter på egnede arealer.							

85.	Mere information om naturoplevelser målrettet turisme.						
86.	Anvende kommunale arealer og opfordre private grundejere til dyrkning af økologiske produkter (landshare) og etablering af sociale fællesskaber omkring kredsløbsstankegangen (have til mave).						
87.	Naturnær og bæredygtig drift af skove og naturområder						
88.	Nedrivning af forfaldne huse.						

